

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonae, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

XIX. De statu proficientium. Varia profectus adjumenta. Temporis aestimatio, & usus. Dei praesentia necessaria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

perstringas. Vix quidpiam iuste fit, quod non possit pravum ingenium in malum detorquere. Ipsi Evangelii abutuntur haeretici: Christi actiones calumniabantur Hebraei. Ut corpora melancholica & mali humoris, quicquid cibi sumperint, in bilem vertunt; sic anima male disposita quicquid videt, quicquid audit, perperam interpretatur. Bona vel mala intentio saepe res bonas vel malas facit: haec autem soli Deo nota est, qui scrutatur renes, & corda. Quod si factum alienum nullam potest ratione defendi; quid ad te? Non erubescis, foedissima quaeque quasi à latibulis educere, ac publice spectanda proferre? Cur non te ipsum observas, qui caeteris deterior es? In te exerce maledicentiam tuam: de te ipso tecum detrahe: accusa pravitatem tuam: & te ipsum dijudica. Dei enim iudicium evades, si tui iudex severus fueris.

6. Ut ingeniosi in notandis aliorum factis plerique sumus, inde nobis prudentiae famam perquirentes; ita facile suspicamur, alios de nobis male sentire, vel loqui; nos illis odiosos esse & despiciatos. Hoc vitium ut repellas, temperanda primo cupiditas est, quam hominibus placere, & magni ab illis aestimari desideras. Tum danda est opera, ut vel ipsam cogitationem abjicias, sciendi quid alii de te sentiant, vel loquantur; cum praesertim saepe contingat, eos nec quidem de te cogitare, quos fingis perperam de te loqui, & te observare. Dic tibi cum Apostolo: *Si hominibus placerem, Christi servus non essem.* Dic ad alios: *Mibi pro minimo est, ut à vobis iudicer, aut ab humano die.* Talis revera es, qualis es apud Deum. Sensus & loquela hominum nihil adjicit bonitati tuae; nihil detrahit de malitia. Melius est, bonum esse, quam videri.

7. Nihil tuae voluntati contrarium eveniet, si eam penitus abnegaveris, & transfuderis in divinam. Sic mentis solidam pace, sic veram tranquillitatem perfrueris. Vives ut voles, si, quid velle debeas, didiceris. Debes autem velle, quod Deus vult. Haec est unica vitae hujus felicitas, velle, ut, quae fiunt, ita fiant, sicut vult Deus, non ut volumus ipsi. Ducit te Deus ad finem, ad quem ab aeterno destinatus es, per suavia & aspera, per prospera & adversa. Obsequere divinae providentiae, & sequere alacriter: nam etsi repugnaveris, sequeris nihilominus, & impius eris. Ducit volentem Deus, nolentem trahit.

CAPUT XIX.

De statu proficientium. Varia profectus adjuncta. Temporis aestimatio, & usus. Dei praesentia necessaria.

1. **S**I bonus esse cupis, primum credito, te malum esse. Nunquam proficies, si proficendi deposueris appetitum. Nolle proficere, deficere est. Persevera igitur, ut coepisti; & quantum potes propera, quod citius frui emendato animo, & composito possis. Argumentum animi in melius translatus est, si vitia tua vides, quae adhuc ignorabas. Sic aegris gratulari solemus, cum se aegros esse senserunt. Noli facile tibi credere; sed excute te, & observa, tuique profectus experimentum cape animi firmitate, & cupiditatum diminutione. In proficientium classe te esse existimabis, cum in te ipsum maximam habueris potestatem. Inestimabile bonum est, se possidere, & unum esse. Vir probus semper idem, improbus semper alius est.

2. Potes, si vis, unam die ad culmen sanctitatis pervenire, si toto corde aversus à creaturis, ad Deum converteris. An vero vitam intus cum Deo agas, ex his signis deprehendes. Si tibi displiceant res transitoriae, si placeat solitudo, si cures quod perfectius est, si opiniones & iudicia hominum spernas. Magnum vero adjumentum ad omnem virtutem praebebit tibi vitae & passionis Christi assidua meditatio. Ipse est liber vitae, in quo solo, velut in divite ac instructissima bibliotheca, reperies, quicquid pertinet ad salutem, etsi omnes libri cum suis auctoribus interirent. Non tamen sufficit Christum scire & meditari, nisi etiam imiteris; atque ita vivas, sicut ipse docuit verbo, & exemplo. Nisi ad regulam prava non corriges.

3. Praeclare à quodam dictum est; eos qui proficere velint, ita vivere debere, ut perpetuo curentur. Multa enim sunt jugiter observanda, quae ad arcem virtutis properanti moram injiciunt. Cum nimirum amore inordinato vel te ipsum, vel aliquam creaturam prosequeris: cum rebus externis ita afficeris, ut, si eas auferri, vel amitti contingat, iniquo animo laturus sis: cum propriis commodis nimium studes in cibo, potu, colloquiis, evagationibus: cum temporalibus te nimium immergis, tuoque iudicio ac voluntati pertinaciter adhaeres; cum motus internos mi-

nimè

nimè obſeryas, Deumque intus loquentem per ſecretas inſpirationes, audire contempnis. Hæc ſunt præcipua impedimenta, te in via detinentia; quæ ut removeas ſedulò vigilabis, & te operi viriliter accinges. Animet virtus quicquid agis; animet finis perfectiſſimus, cum promptitudine & alacritate: animet pura intentio: atque ita operi inſiſte, ut prænotioni, quam habes de ejuſdem perfectione, penitus adæquetur. Non conſiſtit profectus in multitudine exercitiorum; ſed in his, quæ quotidie fiunt, perfectè obeundis. Non enim in factò laus eſt; ſed in modo, quo res fit.

4. Volant dies, feſtinat tempus; & quod præteritum eſt, nemo tibi reſtituere poteſt. Non vivis, ſed victurus es: ſemper enim vita tua ſpeſtat in craſtinum. Sic elabitur tibi vita, dum vitæ instrumenta conquiris: & interim ſeneſtus venit; venit mors, in quam incidis imparatus. Sicut iter facientes, quos mutua decipit confabulatio, ſe prius ad metam perveniſſe, quam appropinquaviſſe cognoscunt: ita hoc vitæ iter aſſiduam, quod vigilans & dormiens eodem gradu peragis, tibi occupato & diſtracto non niſi in fine apparebit. Quid igitur cunctaris, quid ceſſas? Pretium tempori pone, utere eò celeriter: æſtima hunc diem, imò hanc horam; ejus enim jactura irreparabilis eſt. Prædia tua à nemine patris occupari: ſi exigua de finibus contentio ſit, ad lites & ad arma diſcurris: vitam verò & tempus tibi eripi à quocunq; permittis, ejus rei profuſiſſimus, cujus ſolius avaricia honeſta eſt. Computa ætatem tuam, revoca ad calculum præteritos annos; quamvis centeſimum excedas, videbis te pauciores habere, quam numeras. Quantum enim ex his diripuerunt ſomnus, gula, lites, amici, & otioſa diſcurſatio: adjice quod ſine uſu jacuit, quod nihil agenti, aliudque agenti elapſum eſt, te non ſentiente quid perderes; intelleges, quàm exiguum tibi de tuo relictum ſit, & te immaturum mori fateberis. Sæpe quereris de tranſactis diebus, quos malè perdidisti: cur non eniteris ſic præſens tempus tranſigere, ut eo elapſo dicere poſſis: Non video, quo pacto illud melius potuerim collocare? Singulitantum dies, & hi per momenta præſentes ſunt. Cur hodiernum perdis, quod tuum eſt: & futurum disponis, quod tuum non eſt? Maximum vivendi impedimentum eſt dilatio. Vive hodie; cras vivere ſerum eſt.

5. Deum ſemper in omni cogitatione, verbo, & opere, quocunq; alio fine excluſo, reſpice:

& unicam ejus voluntatem ſectare. Nunquam à recto tramite deviat, qui Deum ſibi viæ ductorem proponit. Bono loco res tuæ erunt, ſi omnia quæcunq; facis ad Dei gloriam dirigas; atque ita ſingula facias, ac ſi ipſe ſpeſtet, qui videt omnia, omnia ſuſtentat, omnibus providet. Ejuſ obrutum nunquam effugies: intereſt enim non verbis tantum & factis, ſed intimis cogitationibus tuis. Cum fores obduxeris, & tenebras intus feceris, ne putes te ſolum eſſe; tecum Deus eſt, qui ſecretum tuum facere ſanctius debet, cui nihil clauſum eſt. In ipſo vivimus, movemur, & ſumus. Coram illo comede & bibe, cum illo ambula, cum eo tracta negotia tua, ad ipſum erige vitam tuam. Fac te dignum, in quem oculos figat, quem ſemper amabiliter ſpeſtet. Magna tibi neceſſitas indicta eſt probitatis, cum ante oculos agis Judicis cuncta cernentis. Sic vive, ac ſi nemo in mundo ſit, præter te ſolum & Deum. Quicquid ejus providentia de te diſpoſuerit, libens amplectere, ſive proſperum illud fuerit, ſive adverſum. Deum quæris: hæc, an illà viâ ad ipſum pervenias, quid refert? Atque utinam aliquando pervenias!

C A P U T XX.

De bono ſolitudinis. Fugienda malorum ſocietas. Mundi vitia quot & quæ ſint. Studium proficientis, acquiſitio virtutum. Signa quædam obtentæ virtutis.

1. **I**ngens argumentum eſt compositæ mentis, & à pravis affectionibus emendatæ, ſecum poſſe conſiſtere. Sicut Deus, ſe ſolo beatus, in ſe ſemper moratur; ita ad Dei felicitatem proximè accedes, ſi tecum manere didiceris. Et quidem ſi volueris, nunquam eris ſolitarium, ſi nunquam à Chriſto ſepareris. Quod ſi loquendi te corripit cacoëthes, tecum loquere; ſed cave, ne cum malo homine loquaris. Vis autem ſcire, quid tecum colloqui poſſis? Id quod homines de aliis libentiſſimè faciunt: de te apud te malè loquere. Produce vitia tua, & caſtiga quicquid in te animadverſione dignum repereris. Nunquam decrit aliquod vitium, cui curatio adhibenda ſit. Abſconde te in otio; ſed & otium tuum abſconde. Gloriarî ſolitudine iners ambitio eſt. Corporali autem ſolitudine internam junge; ut grata tibi atque utilis ſit. Subduc te vanis occupationibus; nec ab hominibus tantum, ſed